

GJENÅPNINGSPLAN

UTTALELSE OM OPPDRAGET TIL KULTURRÅDET/NFI

Til: Kulturdepartementet og Norsk kulturråd

Dato: 02.02.2021

Vi viser til innspillsmøte med kultursektoren 28. januar om gjenåpning av kultursektoren, avholdt i regi av Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt (NFI), samt det oppdraget som disse to etatene har fått med å utarbeide en langsiktig gjenåpningsplan for kultursektoren.

Det er positivt at regjeringen har besluttet at det skal lages en gjenåpningsplan basert på de tre scenariene for pandemiens utvikling som er skissert i [Prop. 79 S \(2020-2021\)](#). Vi ser frem til at en slik plan kan bidra til større forutsigbarhet og mer treffsikre tiltak for kulturlivet i en gjenåpningsfase.

Vi stiller oss likevel spørrende til organiseringen av dette arbeidet. De profesjonelle, offentlig finansierte musikk- og scenekunstinstitusjonene som NTO organiserer faller i all hovedsak utenfor både kompensasjons- og stimuleringsordningene og andre ordninger under Kulturrådets forvaltning.

Det betyr at det har vært liten om noen dialog mellom Kulturrådet og disse institusjonene verken forut for eller i løpet av krisen, og at Kulturrådets innsikt i musikk- og scenekunstinstitusjonenes rolle, virksomhet og hvordan krisen treffer dem dermed er begrenset.

Det vitner også om en mangelfull innsikt i denne delen av bransjen, og hvordan den er organisert og representert, når en så betydelig del av kulturlivet som NTO representerer ikke var invitert til å innlede på innspillsmøtet 28. januar.

Vi minner om at scenekunsten og musikken, som levende, kollektive og internasjonalt orienterte kunstformer, er særlig hardt rammet av publikumsbegrensninger, karantenebestemmelser og generelt krevende produksjonsvilkår. Rapporten [Rebuilding Europe: the cultural and creative economy before and after covid-19 EY 2021](#) viser at disse bransjene er aller hardest rammet, med en estimert nedgang i inntektene i 2020 innenfor scenekunsten på 90 pst. og innenfor musikken på 75 pst.

GJENÅPNINGSKOMITÉ

Kulturdepartementet har presisert at «[o]ppdraget forutsetter dialog med helsemyndighetene og kultursektoren».

For å sikre og formalisere en slik dialog, bør det etter vårt syn nedsettes en gjenåpningskomité som innehar både nødvendig bransjespesifikk og helsefaglig ekspertise.

Ifølge oppdragsbrevet «[bør] planen [...] gi anbefalinger til innretning på/ disponering av statlige virkemidler for å stimulere til aktivitet og måloppnåelse i den nasjonale kulturpolitikken».

De viktigste virkemidlene for å stimulere til aktivitet og kulturpolitiske mål om kvalitet, ytringsmangfold og tilgjengelighet er treffsikre tiltak for en trygg og kontrollert gjenåpning for publikum.

Slik det understrekes i Prop. 79 S (2020-2021) må slike tiltak ikke være mer inngripende enn det er behov for, og de må ikke påføre unødig skade og kostnader eller svekke motivasjonen og legitimiteten i kulturlivet. Dette er en krevende balansegang som fordrer slik dobbel bransjespesifikk og helsefaglig ekspertise.

Bransjespesifikk innsikt i musikk- og scenekunstinstitusjonene må være representert i en slik komité.

Innenfor musikken og scenekunsten er disse institusjonene lokomotivene for en gjenåpning, og de viktigste arbeidsgiverne for frilansere så vel som fast ansatte kunstnere. En trygg gjenåpning av disse institusjonene er dermed avgjørende også for å stimulere til sysselsetting i en gjenåpningsfase, og for at kunstneren skal ha arbeidsplasser å komme tilbake til når krisen er over.

PRIORITERT GJENÅPNING

Vi anmoder også om at en ambisjon med en slik gjenåpningsplan må være at kulturlivet prioriteres høyere i gjenåpningen av samfunnet. Fra Kulturdepartementets side hører og leser vi stadig at aktører i kulturlivet trolig er blant de siste som kan gjenoppta normal virksomhet. Av Kulturrådets direktør er dette gjentatt og reformulert som at «vi stengte først, og vi vil åpne sist», jf. konferansen "Korona møter kultur - om utfordringer og utvikling i en uforutsigbar tid», 29. januar i regi av Bergen kommune.

NTO forventer derimot at både sektorens eget fagdepartement og Kulturrådet har ambisjoner om at profesjonelle kulturarrangement nettopp *ikke* skal åpnes sist, men at en gjenåpningsplan kan bidra til at disse viktige møteplassene prioriteres høyere. Den verdien som kunstinstitusjonene har som en viktig del av ytringsfrihetens infrastruktur er godt beskrevet i regjeringens egen kulturmelding og må legges til grunn også i en prioritert gjenåpning av samfunnet.

Det er også godt dokumentert at musikk- og scenekunstinstitusjonene er trygge arenaer. Som følge av det strenge smittevernet ved disse institusjonene, er ingen smitteutbrudd blant publikum påvist eller pekt på som begrunnelse for skjerpede tiltak. Vi viser også til europiske studier som peker ut hvilke faktorer det er som bidrar til slike smittefrie arrangement.

ANMODNING OM DIALOG

Vi registrerer at Kulturrådet og NFI er bedt om å oversende en foreløpig plan for oppdraget til Kulturdepartementet innen 15. februar.

Vi legger til grunn at det legges opp til en tett dialog med NTO og andre bransjeorganisasjoner allerede i denne initierende fasen for å sikre en hensiktsmessig organisering og en god oversikt over kunnskapsbehovene.

I tillegg ser vi frem til å bidra med utdypende innspill underveis i prosessen.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

*Marta Færevaa*g Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

NTOS MEDLEMMER

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) har 51 medlemsvirksomheter innenfor musikk og scenekunst. Disse omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

Medlemmene har karakter av å være faste/varige, profesjonelle institusjoner med skiftende kunstnerisk ledelse og et ordnet arbeidsgiveransvar.

NTOs medlemmer er i det øvrige organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

MEDLEMSOVERSIKT

Scenekunstvirksomheter

[Bergen Nasjonale Opera](#)
[BIT Teatergarasjen](#)
[Black Box teater](#)
[Brageteatret](#)
[Bærum kulturhus](#)
[Carte Blanche](#)
[Dansens Hus](#)
[DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge](#)
[Den Nationale Scene](#)
[Det Norske Teatret](#)
[Det samiske nasjonalteatret Beaivvás](#)
[Det Vestnorske Teateret](#)
[Dramatikkens hus](#)
[Haugesund Teater](#)
[Hålogaland Teater](#)
[Kloden](#)
[Nationaltheatret](#)
[Nordland Teater](#)
[Norsk scenekunstbruk](#)
[Opera Østfold](#)
[Oslo Nye Teater](#)
[Peer Gynt](#)
[Riksteatret](#)
[Rogaland Teater](#)
[Rosendal Internasjonale Teater](#)
[Skuespiller- og danseralliansen](#)
[Teater Ibsen](#)
[Teater Innlandet](#)
[Teater Manu](#)
[Teater Vestland](#)
[Teatret Vårt](#)
[Trøndelag Teater](#)

[Turnéteatret i Trøndelag](#)

[Unge Viken Teater](#)
[Vega Scene](#)
[Østfold Internasjonale Teater](#)
[Årjelhsaemien Teatere](#)

Musikkvirksomheter

[BIT20 Ensemble](#)
[Det Norske Blåseensemble](#)
[Det Norske Kammerorkester](#)
[Det Norske Solistkor](#)
[Edvard Grieg Kor](#)
[Musikkselskapet Harmonien](#)
[Oslo Quartet Series](#)
[Riksscenen](#)
[Stavanger Symfoniorkester](#)

Musikk og scenekunst

[Arktisk Filharmoni](#)
[Den Norske Opera & Ballett](#)
[Kilden teater og konserthus](#)
[Trondheim Symfoniorkester & Opera](#)